

УДК 81'367.4=512.161

ФОРМАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕПОВНИХ РЕЧЕНЬ У ТУРЕЦЬКОМУ РОЗМОВНОМУ МОВЛЕННІ

Терещенко Т. М.

У статті розглядаються особливості неповних конструкцій на матеріалі турецької розмовної мови, визначаються основні ознаки, ступінь і характер неповноти цих структур на формально – синтаксичному та комунікативному рівнях.

Ключові слова: мовлення, розмовна мова, неповне речення, еліipsis, синтаксичні конструкції, реальна комунікація, діалог, монолог.

Вступ. Характерною особливістю розмовної мови є вживання неповних синтаксичних одиниць. Як відомо, неповні речення – явище граматичне, синтаксичне, а, отже, і їхня класифікація повинна ґрунтуватися на граматичній основі. Неповні речення "конструюються" з урахуванням моделі повних речень, які слугують тією "нормою", на якій розвиваються й такі утворення, як речення неповні. "... Різні випадки лаконізму зрозумілі й можуть бути пояснені лише тому, – пише О.О. Потебня, – що є готові складні схеми речень, схеми, у яких уривки мовлення... кожного разу займають своє певне місце" [14, с. 85–86]. Утворення неповних речень можливе лише тому, що відповідні думки можна передати у повній їхній формі.

Мова – система схем, які реалізуються в мовленні. Але мовлення це не пасивне відображення мовної системи. У мовленнєвій діяльності виявляється творча природа людини не лише в доборі найефективніших засобів, але й у здійсненні певних дій над ними з метою їхньої зміни й удосконалення. Речення у сфері мови – "це ізольована, "самодостатня" одиниця, що складається з мінімальної кількості конститутивних елементів" [2, с. 48]. Речення у сфері мовлення – "це його роль у контексті, у мовленнєвій ситуації. У мовленні воно набуває додаткових функцій, виступаючи частиною більшого синтаксичного цілого, його ланкою" [див. там же, с. 48]. В. Матезіус наголошує, що "речення як абстрактна модель є синтаксичною формою", а в мовленні "речення реалізується як конкретне висловлення" [6, с. 5].

Мова змінюється в мовленні залежно від умов конкретного акту комунікації, коли ті чи інші чинники не лише включаються в процес спілкування, але й впливають на конкретні форми мовленнєвих утворень (висловлень), формують їх.

Вплив цих чинників на мовленнєві утворення (висловлення) виявляється перш за все в тому, що вони здатні створювати умови, коли стає непотрібним словесне вираження тієї чи іншої ланки дійсності. Таким чином, окремі елементи мовленнєвого ланцюжка випадають. Але випадає лише словесна оболонка, звукова форма, а лексична одиниця, яка виконує номінативну функцію у процесі спілкування, залишається. Виникають так звані неповні конструкції.

У науковій і навчальній літературі вітчизняних синтаксистів питання про повні та неповні речення висвітлюється досить-таки суперечливо. Тракткування цієї категорії, її істоти, ознак, меж залежить багато в чому від вирішення основних проблем

синтаксичної теорії. Не дивлячись на чималий літературний доробок вітчизняних фахівців, присвячений функціонуванню неповних конструкцій, не було проведено чіткого розмежування між повними і неповними реченнями, що і зумовлює **актуальність нашого дослідження**.

Джерелом дослідження є драматургічні твори сучасних турецьких письменників, теле- і радіопередачі турецькою мовою, записані у період 2007-2008 рр.

Завдання роботи. Автор, поставивши перед собою як основне завдання висвітлення питання про критерії розмежування повних і неповних структур, водночас має на меті виконати наступне: визначити повноту або неповноту речення у турецькому розмовному мовленні в структурному та формально-семантичному аспектах; спираючись на доробок вітчизняних та радянських синтаксистів, дослідити питання про статус неповних речень у синтаксичній ієрархії мови. Цей факт зумовлений тим, що існують різні погляди щодо термінологічного позначення таких синтаксичних утворень і навколо такого лінгвістичний об'єкта, як неповні речення, й донині точаться дискусії в різних аспектах дослідження.

Тривалий час у лінгвістичній науці існувала думка, що неповні речення – це варіанти повних, у яких з певною метою випускається головний чи другорядний член речення (О.М. Пешковський, О.О. Шахматов, П.С. Дудик, І.Р. Вихованець). Дещо інше трактування неповноти речень пов'язане із виникненням теорії про детермінанти (її започаткувала Г.О. Золотова), яким стали приписувати функцію вторинного імпліцитно-предикативного позначення дії (Н.Ю. Шведова, О.А. Бех, І.І. Слинько, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська).

У цьому разі можна розглядати неповне речення: 1) як варіант повного; 2) як окремий різновид синтаксичних конструкцій, що актуалізує проблему співвідношення формально-граматичного, семантико-синтаксичного й комунікативного рівнів речення, оскільки опозицію повноти / неповноти речення можна розглядати на кожному з цих ярусів.

Для з'ясування статусу неповних речень спробуємо простежити, як визначається речення та які ознаки воно повинно мати на формально- синтаксичному та комунікативному рівнях.

У формально-синтаксичному плані речення ґрунтується на синтаксичних зв'язках і виділованих на їх основі компонентах формального типу (членах речення). Особливість формально-синтаксичного аспекту речення полягає також у тому, що речення з боку формально-синтаксичної структури автономне й самодостатнє, тобто для визначення синтаксичних зв'язків і реченнєвих компонентів формального типу не потрібно якихось (зовнішніх) показників. Зокрема речення типу *Ahmet geldi; Ninem döndü; Doktor gitti.* – /*Ахмет приїхав; Моя бабуся повернулася; Лікар пішов.*/ навіть в ізолюваному вигляді характеризуються виразною формальною побудовою: воно формується поєднанням на основі предикативного зв'язку у формі координації обов'язкових компонентів – іменників "Ахмет", "бабуся", "лікар" у формі основного відмінка в ролі підмета й дієслів "приїхав", "повернулася", "пішов" у ролі присудка.

Ізольовані речення, у яких порушуються, перериваються синтаксичні зв'язки й один або кілька формальних компонентів "випадає", модифікується їхня лінійність, при цьому для їх відновлення не потрібні зовнішні показники, традиційно на-

зивають еліптичними. Варто відзначити, що хоча еліптичне речення і є самодостатнім, навіть в ізольованій позиції, належить воно все-таки до формальних неелементарних. Формальне непоширене елементарне речення будується за певним зразком, таким зразком є структурна схема. Пропущення ж будь-якого члена речення розглядається як неповна реалізація структурної схеми конкретного речення і виступає вже явищем мовлення.

Еліптичні речення – кількісно найбільш репрезентований різновид неповних речень, для яких характерні "свої", тільки їм властиві граматико-семантичні ознаки. Головною особливістю таких речень є те, що уявлення про відсутній елемент їхньої структури (найчастіше присудок) встановлюється не з сусідніх речень, а безпосередньо впливає з лексико-граматичних особливостей цих речень, підказується їхнім значенням і формою.

У тій формі, у якій еліптичні речення функціонують у художньому тексті чи розмові, їх не можна поповнити точним значенням неназваного слова, саме тому, що таке слово ніде не було вжите. "В еліптичних реченнях дійсне значення тієї чи іншої дії, що їх постійно супроводжує, усвідомлюється синонімічно, із деякою семантичною неокресленістю, через що ці речення не можуть або майже не можуть бути замінені будь-якими повними конструкціями. Нестача (еліпсис) члена речення в еліптичних реченнях є їхньою відносною постійною структурною рисою і не створює неповноти їх змісту" [5, с. 218]. Через таку особливість еліптичних речень їх варто вважати явищем мови, і тільки їх розглядати як формально неповні конструкції.

Зокрема більшість науковців схиляються до думки, що ступінь і характер неповноти речення визначають такі чинники:

а) функціональна спрямованість мовлення, його соціальні завдання загалом, настанова відповідно до цього на точність і фактичність викладення або на його образність, на емоційний вплив і т. п.;

б) конкретні структурно-функціональними форми висловлення: питання, відповідь, вираження почуттів, емоційна оцінка, констатація факту, повідомлення тощо;

в) умови та форма перебігу мовлення й спосіб його викладу (значною мірою зумовлені соціальною спрямованістю мовлення)

Отже, "механізм комунікативної організації речення зрозумілий в умовах реальної комунікації" [4, с. 5], результатом якої є діалог чи монолог. Своєрідність діалогічного мовлення полягає в тому, що воно поєднує в собі "дві різні діяльності, оскільки є два суб'єкти" [9, с. 8], які характеризуються власними завданнями, метою й мотивом. До того ж кожен із суб'єктів – адресант і адресат – реалізує свою комунікативну програму у спосіб заміни ролей мовця та того, до кого адресується мовлення. Такий обмін ролями створює динамічну взаємодію, що відбувається шляхом обміну репліками. Варто зазначити, що у переважній більшості діалогів кожна наступна репліка є реакцією на попередню. Наприклад:

1) – *Merhaba, kardeşim!* – *Merhaba, dortum!* – *Bu apartmanda mı oturuyorsun?* – *Hayır! Annem oturuyor burada.* – *Çoktan mı?* – *İki senedir [Int.].* –

(– Привіт, друже! – Привіт, брате! – Ти мешкаєш у цьому будинку? – Зовсім ні! Тут мешкає моя мама. – Давно? – Два роки.)

Як бачимо, у подібних діалогічних утвореннях одна з реплік будується відносно вільно і є "функціонально провідною" [5, с. 145], а кожна наступна репліка доповнює попередню та підпорядковується їй структурно, функціонально й інтонаційно, оскільки мовець не створює її заново, а використовує слова співрозмовника, опирається на вже відомі, словесно виражені поняття. Таким чином, ці репліки, нашаровуючись одна на одну, "добудовують повідомлення", створюючи лексико-синтаксичну єдність, яка є своєрідним контекстом діалогу.

Проте існують репліки настільки граматично та семантично поєднані, що поза діалогом вони втрачають свою синтаксичну самостійність і містять не завжди зрозумілий зміст. А їхні значення передається завдяки цілісності всього діалогу. Наприклад:

İşte temizledim. - Yürürken ayağım kaydı, çamurların içine yuvarlandım. - Hem de yeni pantolonunla? - Evet. Çıkarmaya vakit bulamadım da...[Int.] - (Ну ось, прибрала. – Та я коли йшов, поскокзнувся і впав прямо у болото. – У нових штанах? – Так. Не встиг зняти...)

Як бачимо, успішність діалогового спілкування досягається лише за рахунок цілеспрямованої комунікативної діяльності його учасників, що забезпечує зв'язність діалогу. Із цього приводу Н. Арутюнова зазначає, що "зв'язність діалогу визначає не лише зв'язок окремих реплік, а й типи чи жанри людського спілкування, у межах яких формуються характерні для комунікації рольові структури" [1, с. 52].

Варто відзначити, що протилежним діалогічній формі організації процесу комунікації є монологічне мовлення. Для діалогу необхідними є як мінімум дві особи, хоча й ця кількість не є сталою для існування діалогу тому, що в ньому може брати участь необмежена кількість промовців. У цьому й полягає відмінність його від монологу, у якому суб'єкт один. Тому, якщо діалог – це результат колективного мовленнєвого процесу, то монолог є наслідком односторонньої індивідуальної творчості і "утворюється внаслідок активної мовної діяльності, розрахованої на пасивне й опосередковане сприйняття" [12, с. 310].

Суттєвою відмінністю монологічного мовлення від діалогічного є його розгорнутість, оскільки тут меншою мірою позначається вплив позамовних факторів, зокрема порівняно мало використовується немовленнева інформація, яку отримують співрозмовники із ситуації мовлення. Замість того, щоб лише зробити вказівку на певний предмет, явище чи факт дійсності, мовець змушений у більшості випадків звернути на нього увагу, назвати його, а якщо слухач (або слухачі) не мають відповідної інформації, то ще й описати цей факт, явище тощо [11, с. 241–255].

Усна діалогічна форма спілкування втілюється не лише у вустах мовця та в сприйнятті слухача. Вона може фіксуватися засобами механічного запису та друкованого слова. Але при цьому живе слово не уподібнюється письмовій нормі мови. Усна монологічна форма спілкування є відносно розгорнутим видом мовлення. Замість того, щоб вказати предмет, у монологічному мовленні в більшості випадків згадують про нього, називають його, а якщо слухачі не зіштовхувалися з ним раніше, описують його. Монологічне мовлення є в більшій мірі активним видом мовлення. Для його реалізації мовець повинен вміти у невимушеній формі комунікативного акту побудувати на основі неситуативного та немовленнєвого змісту своє повідомлення чи послідовність повідомлень. Таким чином, монологічне мовлення є

досить організованим видом мовлення, у якому наперед програмуються кожна окрема думка й монолог в цілому. У багатьох випадках такий спосіб передачі інформації визначається ситуацією безпосереднього контакту з слухачем, причому може бути запрограмованим і попередньо підготовленим (лекція, доповідь чи ораторський виступ) чи непередбаченим та імпровізованим (побутова оповідь). Наприклад:

"Biz İngiliz müstemlekesi miyiz de okullarımızda çocuklarımıza çıkış yerinin gösterildiği tabelaların neredeyse tamamı İngilizce. Bu durum ancak bir sömürge ülkesinde yaşanabilir. Okul müdürlerine İngilizce tabelaların yanına Türkçe karşılıklarının da asılması konusunda direktif vereceğiz. Bu uygulama, öğrencilerin İngilizce eğitimine katkı amaçlı gerçekleştirilmektedir". (İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Remzi Sav; 'Milliyet' Gazetesi) – /Хіба ми є англійською колонією? У наших школах переважна більшість написів евакуаційних виходів зроблено англійською мовою. Така ситуація може спостерігатися лише в колоніальній країні. Ми обов'язково дамо вказівку директорам шкіл розмістити поряд із цими написами їхні турецькі відповідники. Головна мета такої практики полягає у внесенні доповнень у вивчення студентами англійської мови. (Із виступу Ремзі Сава, заступника директора обласного департаменту з питань освіти, газета "Мілієт")./

Функціонально-змістові особливості діалогічного мовлення і неповних речень як особливо характерної для нього синтаксичної побудови найповніше виявляються в живомовних діалогах, тому що лише вони супроводжуються інтонацією, паузами, мімікою й жестами. Проте, як бачимо з вищенаведених прикладів писемного монологу у турецькій мові, відсутність у ньому міміки, жесту, інтонації, прямого контакту зі слухачем зумовлює більшу його структурну складність і розгорнутість. Однак, порівняно з усним мовленням ця структура організації спілкування більш довільна та невимушена: мовець не просто здійснює відбір і пристосування мовних одиниць для передачі тієї чи іншої інформації, а послідовно свідомо оцінює можливі їхні найоптимальніші варіанти. Отже, письмова монологічна форма спілкування наближується за своїми характеристиками до усної монологічної. Проте порівняно з усним монологом письмовий монолог більш розгорнутий, структурно складений, організований, логічно зв'язаний. Письмове мовлення включається в інтелектуальну поведінку людини, регулюючи його теоретичну та практичну діяльність. Уміння письмово виражати свої думки позитивно впливає на усне мовлення, удосконалюючи її логічність, чистоту.

Отже, комунікація – це не спілкування в усьому його комплексі, а лише акт спілкування. Таким чином, спілкування передуює комунікації. А комунікація, яка виступає актом спілкування, виходить із спілкування. Передача цієї інформації може здійснюватися, як нами вже відзначалося, за допомогою вербальних і невербальних (міміка, жести, голос, його тональність, діапазон, взаєморозташованість партнерів, паузи, плач, сміх) засобів комунікації. Природа діалогічної форми спілкування зумовлює те, що саме вона є джерелом поповнення як лексичного, так і граматичного ладу мови оригінальними одиницями, до яких належить і неповні речення. Так, можливість не вербалізувати частину інформації за допомогою мовних засобів можна пояснити тим, що співрозмовники в процесі спілкування створюють своєрідний діалогічний

логічний мікроклімат на основі суспільно-рольових відносин (співробітники, родичі), почуттів симпатії, антипатії, дружби.

Паузи, міміка й жести, які не є безпосередніми елементами мовлення, в усному розмовному мовленні, на відміну від писемного, досить часто проявляються відносно самостійно. Вони, як правило, виконують функції своєрідних "речень-реплік", які в системі лексично та граматично виражених, діалогічних конструкцій, що вживаються у певній конкретній життєвій ситуації, є достатніми для забезпечення окремих ланок у взаємодії та встановлення порозуміння між учасниками розмови. Речення – репліки цього типу забезпечують комунікативну повноцінність словесних реплік, які на них реагують, цим самим збільшуючи кількість можливих діалогічних конструкцій, у тому числі й неповних. Підтвердження цьому можемо віднайти у наведених нижче неповних структурах, функціонування яких зумовлене мімікою, паузами або жестами, наприклад:

1) – *Kim o? Cemal avucu içinde Zeliş'in elini sıkarak karşılık verdi: – Biz(-iz)...[Int]. – /Хто то? Джемаль, потиснувши у своїй долоні руку Зеліш, відповів: "Ми"./*

2) *Ethan karşısındakilere (onlara başını öne doğru salladı) gülümseyerek karşılık verdi: – Bu bir felaket!(tir)[Int]. – /Етхан, посміхаючись, відповів тим, хто сидів напроти нього, похитуючи при цьому головою: "Це – катастрофа!"/*

Формальна нестача членів речення в діалогічних репліках – явище досить поширене та природне. Окрім цього, такий пропуск членів речення дає значну "мовну економію", а з нею й комунікативну зручність. Вона є досить важливим засобом внутрішньої синтаксичної організації діалогу, що виразно прослідковується у випадках, коли неповне речення повторюється, даючи кожного разу новий поштовх дальшому розгортанню діалогічної дії, її поширенню в одному напрямі, який визначається семантикою неназваного члена речення. Принагідно зазначимо, що у цілому ряді випадків неповні речення-запитання й речення-відповіді бувають розгорнутими, багатослівними. Однак, досить часто у них не вистачає одного чи кількох членів речення, значення яких зрозуміле з їхнього власного контексту, або ж контексту сусідніх структур.

У турецькому розмовному мовленні [18; 21; 22; 23; 24] залежно від значення та синтаксичної функції питального слова в питальній репліці речення-відповідь може являти собою будь-який член речення, як головний, так і другорядний, із залежними словами та без них, зокрема **підмет**:

1) *İter: Kimlermiş o bırakmayacak? Ses: En başta Serdar (bırakmaz)! (Devetabanı, s. 21) – /Льтер: А хто ж ті, що не залишать? Голос: У першу чергу Сердар (не залишить)!/*

2) *İter: Tema? Serdar: Tema da güzel. (Devetabanı, s. 19)– /Льтер: А тема? Сердар: І тема теж – хороша./*

присудок:

1) – *Şimdi senin bana anlatacağın öykünün sonu nasıl? – (Sana anlatacağım öykünün sonu) acılı. (SEK, s. 8)– /А яка ж кінцівка цієї історії, яку ти мені зараз розповідатимеш? –(Кінцівка цієї історії, яку я тобі зараз розповім) сумна./*

2) *Arif: Nerde bu kahve? İnci: (Bu kahve) Kandilli'de. (YS, s. 308) – /Аріф: А де ця кав'ярня? Інджі: (Ця кав'ярня) у Канділі./*

додаток:

1) – *Ne arıyorsun burada? – Kitaplarımı (arıyorum). (Zeliş, s. 40)– /– Що ти тут шукаєш? – (Я шукаю) свої книжки./*

2) *Sultan: Kiminle gidiyorsun sinemaya? Ayten: Hesna'larla.. (gidiyorum). (YS, s. 216)– /Султан: З ким ти йдеш у кінотеатр? Айтен: (Я йду) Із сім'єю Хесни./ (Див. далі Додаток I № 18)*

обставина, найчастіше місця, часу, міри та ступеня:

1) – *Bir direniş dilinden söz edebilir miyiz? – Kesinlikle (söz edebilirsiniz). (Aktüel, 22–28 Eylül 2008, sayı 98, s. 95)– /– Чи можемо ми говорити про мову суперечок? – Звичайно (можете говорити)/*

2) *Serdar:(...) Kaç yatak odan var? İlter: İki (yatak odası var). (Devetabanı, s. 8)– /Сердар: ... Скільки у тебе спальних кімнат? Ільтер: (У мене є) 2 (спальні)/*

3) *Serdar:(...) Kaç yaşındasın? Otuz yedi mi? İlter: Otuz sekiz (yaşındayım). (Devetabanı, s. 9) – /Сердар: ... Скільки тобі років? 37? Ільтер: 38 (мені років)/*

Висновки. Таким чином, проаналізовані у нашому дослідженні неповні діалогічні речення турецької мови з погляду їхніх семантичних та функціональних особливостей можуть бути характерними і для монологів, як власне побутового, так і офіційно-ділового, дидактично-педагогічного характеру. Вони відрізняються лише функціонально, адже основна особливість речень монологічного мовлення полягає у тому, що вони не безпосередньо адресуються співрозмовникові та не вимагають від нього прямої реакції на репліку мовця. Отже, функціональна специфіка відповіді на питання полягає в тому, що в ній актуалізується й есплікується насамперед очікуваний адресантом зміст – рематичний компонент повідомлення, тоді як інші можуть залишатися невираженими.

Список літератури

1. Арутюнова, Н. Д. Человеческий фактор в языке [Текст] : Коммуникация, модальность, дейксис. – М.: Наука, 1992. – 281 с.
2. Вихованець, І. Р. Граматика української мови. Синтаксис [Текст]. – К.: Либідь, 1993. – 368 с.
3. Дзюбак, Н. М. Структурно-комунікативні ознаки неповноти речення [Текст] : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Дзюбак Наталія Миколаївна ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – 20 с.
4. Дудик, П. С. Еліптичні речення в українській мові [Текст] // Українська мова і література в школі. – 1958. - №2. – С. 3 - 7.
5. Дудик, П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення [Текст]. – К.: Наукова думка, 1973. – 288 с.
6. Иванова, Л. И. Структурно-функциональный анализ простого предложения [Текст]. – Киев: Вища школа, 1991. – 166 с.
7. Инфантова, Г. Г. О способах реализации принципа экономии в синтаксисе русской разговорной речи [Текст] // Вопросы грамматики русского языка: Программа и краткое содержание докладов. – Л.: ЛГПИ, 1971. – С. 61–63.
8. Инфантова, Г. Г. Очерки по синтаксису современной русской разговорной речи [Текст]. – Ростов-на-Дону: Изд-во Рост.-на-Дону гос. пед. ин-та, 1973. – 133с.
9. Кучинский, Г. М. Диалог и мышление [Текст]. – Минск: Изд-во БГУ, 1983.– 190с.
10. Леонтьев, А. А. Функции и формы речи [Текст] // Основы теории речевой деятельности. – М.: Наука, 1974. – С. 241 – 255.

11. Леонтьев, А. А. Высказывание как предмет лингвистики, психолингвистики и теории коммуникации [Текст] // Синтаксис текста. – М.: Наука, 1979. – С. 18 – 37.
12. Лингвистический энциклопедический словарь (ЛЭС) [Текст]. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 685 с.
13. Пешковский, А. М. Русский синтаксис в научном освещении [Текст], М., 1956.
14. Потебня, А. А. Из записок по русской грамматике [Текст]. – М.: Учпедгиз, 1958. – Т. 1-2. – 536 с.
15. Чередниченко, І. Г. граматична структура неповних речень та основи їх класифікації [Текст] // Українська мова в школі. – 1954. - № 3. – С. 14 –20.
16. Шахматов, А. А. Синтаксис русского языка [Текст]. - 2-е изд. Л., 1941. -620 с.
17. Aksan, D. Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını [Text], - Ankara, 2000.
18. Banguoğlu, T. 'Türkçenin Grameri, TDK Yayınları, Ankara [Text], 2000, s. 522.
19. Beşerek, A. Türkçe'de Cümle Yapısı [Text], M.EB Yayınları, İstanbul, 1991, s.44.
20. Ediskun, H. Türk Dil Bilgisi [Text], İstanbul 1985.
21. Ergen, İ. Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü [Text]. - Ankara 2002. – 488 s.
22. Özmen, M. Bir Eksiltili Cümle Tipi Üzerine [Text], Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Journal Of Social Sciences, Cilt: 4, Sayı: 4, Yıl: 1996, s. 71-82.
23. Sarıca, M. Sözlü Dil Yapısı [Text], Multilingual yay. - İstanbul, 2005. – 151 s.
24. Şimşek, R. Örneklerle Türkçe Sözdizimi [Text], 1. Baskı, Trabzon, 1987.

Терещенко Т. Н. **Формально-семантические особенности неполных предложений в турецком разговорном языке**

В статье рассматриваются особенности неполных конструкций на материале турецкого разговорного языка, определяются основные признаки, степень и характер неполноты этих структур, на формально –синтаксичном и коммуникативном уровнях.

Ключевые слова: разговорный язык, неполное предложение, эллиipsis, синтаксические конструкции, реальная коммуникация, диалог, монолог.

Tereshchenko T. **Formal and semantic features of incomplete sentences in Turkish colloquial speech**

In this article the author tries to define features of incomplete constructions on the material of colloquial Turkish speech, also this article is the attempt to determine basic signs, degree and character of incompleteness of these structures and to describe its basic syntactic characteristics in a formal, syntactical and communicative levels.

Key words: speech, colloquial speech, incomplete sentence, elipsis, syntactic constructions, real communication, dialog, monologue.

Статья поступила в редакцию 27.08.2009 г.